

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiae, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Poenitentia Et Reliqvis Sacramentis

Vindalium, 1646

Sect. IV. An Confessio sit necessaria necessitate medij, an præcepti, &
cuius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38867

94 TRACTATUS
in confessionem non integram Quare nō
licet pœnitenti dimidiare confessionem,
ea solum ex causa, quia cum non reserua-
ris habet quædam peccata reseruata.

SECTIO IV.

*An confessio sit necessaria necessitate
medij, an præcepti, & cuius.*

CONCLUSIO I.

Confessio necessaria est ad salutem
(necessitate mediij, iis qui post bap-
tismum in peccatū mortale lapsi sunt.)
Probat^r 1. ex loco illo Ioan 2. Quorum
remiseritis peccata, &c. In quibus verbis
continentur duæ illæ propositiones con-
ditionales, altera, si vos peccata remise-
ritis, remissa erunt. Hoc autem po-
sterius non esset verum, si sacramentum
Pœnitentiæ nō esset medium necessariū,
ad peccatorum remissionem obtinendam;
quia sine illo obtineri posset remissio
per solam contritionem, quantumcumque
vellent Sacerdotes retinere, seu non re-
mittere peccata.

Secundō eadem minor propositio ostē-
ditur ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 2.

DE POENITENTIA CAP. IV. 55

vbi dicitur in primis, quòd Christus baptizatos in crimen lapsos, non iam repetito baptismo ablui; sed ante hoc tribunal tanquam reos sisti voluit, vt à peccatis suis per Sacerdotum sententiam possint liberari. Quo loco verba illa, sisti voluit, indicant necessitatem medij. Deinde ibidem dicitur, hoc sacramentum eo modo lapsis post baptismum esse necessarium, quo baptismus nondum regeneratis: at baptismus est medium necessarium ad salutem, nondum regeneratis, ergo, &c.

Quo loco duo obseruanda sunt, primò non esse semper necessarium ad justificationem, vt hoc sacramentum realiter suscipiatur, sed interdum sufficere votum illius: quia peccator potest ad Deum verè & ex animo conuerti, etsi actu hoc sacramentum non suscipiat, sed proponat tempore statuto ad illud accedere: per talem autem conuersionem remissio peccatorum illico obtinetur, in voto ipsius sacramenti, seu cum obligatione postea subiiciendi peccata illa clauibus Ecclesie.

Secundò obseruandum, votum explicitum huius sacramenti non esse necessariũ ad salutem, sed implicitum sufficere, vt colligitur ex Concilio Trident. cap. 2. citato, vbi æquiparat hoc sacramentum

cum baptismo, quoad necessitatem: at votum implicitum baptismi sufficit, ut dictum est alibi. Qui tamen est memor necessitatis huius sacramenti, non potest ut par est conteri, nisi eliciat votum, seu propositum illud suo tempore suscipiendi; sicut supra diximus in memore suorum peccatorum, non dari poenitentiam virtualem, sine formali.

Dices, si ad iustificationem sufficit votum implicitum, seu virtuale propositum huius sacramenti, sequitur peccata remitti sine ordine ad claves, quod falsum est. Sequela patet: nam sicut contritio includit virtualiter propositum peccata confitendi, ita & reliqua omnia mandata seruandi. Ergo sicut qui iustificatur per nudam contritionem sine sacramento, dicitur consequi gratiam sine ordine ad observationem aliorum præceptorum, ita & sine ordine ad confessionem sacramentalem.

Respondeo non esse parem rationem: nam dum quis post baptismum versatur in peccato mortali, non potest per se loquendo, ab eo absolui, nisi assumat hoc sacramentum, tanquam medium necessarium ad illius expulsionem. At verò non opus est, ut assumat observationem aliorum mandatorum, ad eundem effe-

DE POENITENTIA. CAP. IV. 57

ctum; quia porrectio, verbi causa, elemosynæ, aut honor erga parètes, & reliqua eiusmodi præcepta, non sunt à Deo instituta, vt media necessaria ad remissionem illam peccati. Quare dum quis per contritionem iustificatur, ea iustificatio non fit nisi per ordinem ad claves, & cōtritio ipsa cenletur gerere vices sacramenti; non autem obseruantia aliorum præceptorum, quæ eatenus est necessaria ad salutem, quatenus per eam homo peccatum vitat; non autem quòd illa sit remedium, pro expulsionem peccati iam commissi.

CONCLUSIO II. Confessio sacramentalis necessaria est ad salutem, ex præcepto diuino.) Sequitur ex dictis: nam cum sacramentum Pœnitentiæ à Christo institutum sit, vt medium ad salutem necessarium; hinc manifestè sequitur, eiusdem sacramenti vsum ab eo præceptum esse, sicut præcepti sunt actus fidei, sp̄s, & charitatis, ac baptismi vsum; eò quòd hæc sunt media, sine quibus homo saluari nequit.

Deinde, qui per contritionem iustificatur, sine sacramento Pœnitentiæ realiter suscepto, tenetur postea tempore constituto, ad illud sacramentum accedere, si potest; & secus faciens, peccat mortali-

ter, ex communi sententia. Quod evidens signum est, hoc sacramentum non tantum esse necessarium necessitate medij, sed etiam necessitate præcepti.

His adde authoritatem Concilij Trident. sess. 14. cap. 3. docentis, ex institutione sacramenti Poenitentiae, vniuersam Ecclesiam semper intellexisse, integram peccatorum confessionem omnibus post baptismum lapsis, iure diuino necessariam existere. Et can. 6. fertur anathema in eos qui docent, confessionem non esse ad salutem necessariam iure diuino, aut modum secretè confitendi alienum esse, ab institutione & mandato Christi, & inuentum esse humanum.

Denique iste semper fuit sensus SS. Patrum, qui passim loquuntur de necessitate huius sacramenti, ad remissionem peccatorum obtinendam, ad vitandos cruciatus inferni, &c. Et cum plerique eorum sint antiquissimi, ex eorum testimoniis apertè colligitur, usum confessionis sacramentalis semper in Ecclesia viguisse. Quare cum notari non possit tempus, quo inter fideles eiusmodi consuetudo introducta primum fuit, consequens est vt confessionis institutio, & necessitas ad Christum referatur, iuxta communem Theologorum regulam.

DE POENITENTIA. CAP. IV. 59

Verum contra iam dicta, obiicies factum Nectarij Archiepiscopi Constanti-
nopolitani, quæ authores historiæ Eccle-
siasticæ narrant, occasione suborti cuius-
dam scandali, confessionis vsum abstu-
lisse. Respondeo Nectarium abstulisse
confessionem illam, cuius occasione or-
tum fuerat scandalum: at illa erat con-
fessio publica, non secreta, vt constat ex
iisdem authoribus. Narrant enim matro-
nam quandam nobilem, à Diacono fuisse
constupratam, eamque ex Sacerdotis
præscripto crimen illud prodidisse: quæ
causa fuit cur plebs grauitè ferret eam
contumeliam Ecclesiæ illatam, & Sacer-
dotes acerbissimis conuntiis & maledi-
ctis insectaretur. Cui malo volens occur-
rere Nectarius, quorundam consilio Dia-
conum ab officio deturbauit, confessariū
exauthorauit, & confessionem dimouit.
Quod haud dubiè de publica accipiendū
est, cum ea sola fuerit occasio exorti scā-
dali.

Nota 1. prædicta intelligi de iis om-
nibus & solis, qui post baptismū in pec-
catum mortale lapsi sunt: nam verba sunt
generalia, & ad eos omnes se extendunt,
vt constat ex sensu & praxi Ecclesiæ, at-
que ex Tridentino citato. Quòd verò de
iis solis intelligantur, patet: nam qui

peccant mortaliter ante baptismum, possunt sufficiēter iustificari per ipsum baptismum, & peccata illa non possunt validè subiici clauibus Ecclesiæ; eò quòd homo nondum baptizatus, non spectat ad illius forum. Qui verò suscepto baptismum non peccant mortaliter, cùm gratiam baptismalem conseruent, ij non indigent sacramento Pœnitentiæ, sed sine illo saluari possunt, vt colligitur ex Cõcilio Trident. sess. 14. cap. 1.

Nota 2. præceptum diuinum confessionis obligare saltem in periculo mortis: qui enim per contritionem iustificatur, obrinet gratiam in voto confessionis aliàs instituendæ; ac proinde remanet obligatio confitendi ante mortem, cùm post illam præceptum illud seruari nequeat: ergo ille confiteri debet; ex præcepto diuino. saltem in mortis periculo. Eò vel maximè, quòd cum præceptum illud aliquando in hac vita impleri debeat, nullum tempus congruentius assignari potest, in quo eius obligatio vigeat, quàm periculum mortis, cum nunquam alias peccator tantopere indigeat reconciliatione cum Deo, quàm tunc.

CONCLUSIO III. Ex vi præcepti Ecclesiastici, tenentur fideles omnes ratione vtentes, confiteri peccata sua

DE POENITENTIA. CAP. IV. 61

semel in anno.) Est communis Theologorum, & aperte sumitur ex cap. Omnis vtriusque sexus, De poenitentiis & remissionibus; vbi præceptum confessionis annuæ imponitur omnibus fidelibus vtriusque sexus, postquam ad annos discretionis peruenerint. Quo statuto comprehenduntur omnes baptizati, siue sint viri siue fœminæ, modo inter bonum & malum discernere possint; quod non tam ex annorum numero, quam ex iudicij maturitate pensandum est.

Obseruandum autem 1. cùm Ecclesia non præcipiat confessionem, quoad ipsâ actus substantiam, sed tantum determinet tempus quo præceptum diuinum confessionis obligat; eos omnes & solos teneri ad confessionem annuam, qui post baptismum in peccatum mortale inciderunt, vt liquet ex supradictis.

Obseruandum 2. ex probabiliore sententia, illum annum intra quem tenentur confiteri, qui mortaliter peccauerunt, computandum esse à prima die Ianuarij, vsque ad diem vltimam Decembris, ita vt quouis anni die huic præcepto satisfieri possit. Nam quemadmodum satisfacere præcepto ieiunij, ieiunando quouis die mensis, si præceptum esset, vt semel saltem in mense ieiunarem; ita cum

Ecclēsia statuerit, vt fideles semel saltem in anno confiteantur, huic legi obtemperat, qui aliquo anni die, quicumque sit, confitetur.

Dices, consuetudine videri introductum, vt confessio fiat in Paschate, seu in Quadragesima. Respondeo tunc fideles confiteri, non quod præceptum confessionis per se tunc obliget, sed quia debent accedere ad Eucharistiam, cui præmittenda est confessio, si sint in peccato mortali. Differunt autem plerique confessionem vsque ad illud tempus, vt vtrique obligationi vnica confessione satisfaciant.

Obseruandum 3. eum qui non confitetur nisi peccata venialia, si postmodum incidat in mortale, teneri eo ipso anno confessionem instituere de eiusmodi peccato mortali: cum enim confessio venialium præcepta non sit, qui venialia sola confitetur, non potest cēseri seruare præceptum confessionis; vnde si post venialium confessionem in mortale labitur, illud confiteri debet, vt præcepto satisfaciat. Contrà verò si quis initio anni peccatum mortale confessus est, & iterū incidat in aliud mortale, non tenetur per se loquendo, hoc posterius confiteri ante finem anni.

DE POENITENTIA CAP. IV. 63

Observandum 4. cum qui non implevit præceptum confessionis vno anno, teneri statim initio sequentis anni illud exequi, si commodè potest quia dum Pontifex statuit, vt fideles semel in anno confiteantur, cum terminum non præscribit, vt terminet obligationem confitendi ad vnum annum, ita vt eo elapso obligatio desinat; sed vt præcepti executio differri possit per integrum annum, quo elapso, obligatio perseueret. Vnde sicut ille qui tenetur soluere pecunias vno anno, non liberatur ab obligatione soluendi, etsi terminum illum prætergrediarur, sed prima data occasione soluere debet, Ita qui vno anno non est confessus, tenetur confiteri statim initio sequentis anni; & quo magis, sine iusta causa, confessionem differt, eò grauius peccat.

Observandum 5. vt satisfiat præcepto Ecclesiastico confessionis, requiri vt confessio sit formaliter integra, & coniuncta cum legitimo dolore, ac proposito peccata cauendi in futurum; ac denique vt absolutione sacramentali informetur. Ratio est, quia vt huic præcepto satisfiat, verum Sacramentum Poenitentiae sumi debet, quale non esset, si aliqua ex dictis conditionibus deesset; cum omnes ad il-

64 TRACTATUS
lius essentiam spectent, ut ex præceden-
tibus resolutionibus intelligi potest.

CAPVT V.

*De tertia parte Sacramenti Pœnitentiæ,
qua est satisfactio.*

SECTIO I.

*An possit satisfieri pro pœnis,
remissa culpa.*

CONCLUSIO.

Possunt homines in hac vita satisfacere, idque de condigno, pro pœnis remissa culpa restantibus.) Prima pars probatur ex Concilio Trident. sess. 14. can. 3. vbi definitur his verbis. Si quis dixerit, pro peccatis quoad pœnam temporalem, minimè Deo per Christi merita satisfieri, pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel à sacerdote iniunctis; sed neque sponte susceptis, ut ieiunijs & orationibus, eleemosynis, vel aliis etiam pietatis operibus, atque ideo optimam pœnitentiam esse tantum no-